

016-6
H0-5
2009

TS. HỒ VĂN SUNG

LỜI MỞ ĐẦU

XỬ LÝ ẢNH SỐ

LÝ THUYẾT VÀ THỰC HÀNH VỚI MATLAB

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

V-DOI 21182

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT

HÀ NỘI - 2009

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	3
CHƯƠNG 1 : BIỂU DIỄN ẢNH THEO QUAN ĐIỂM TÍN HIỆU	
1.1. XỬ LÝ ẢNH SỐ LÀ GÌ?	5
1.2. BIỂU DIỄN MỘT ẢNH SỐ	5
1.2.1. Ảnh số là gì?	5
1.2.2. Biểu diễn ảnh dưới dạng ma trận	6
1.2.3. Các qui định về tọa độ	7
1.2.4. Biểu diễn ảnh dưới dạng vectơ	8
1.3. CÁC TOÁN TỬ TUYẾN TÍNH TÁC ĐỘNG LÊN ẢNH	10
1.3.1. Các toán tử tuyến tính	10
1.3.2. Mục đích của xử lý ảnh suy từ các phép biến đổi	15
1.4. ĐỌC ẢNH	15
1.5. HIỂN THỊ ẢNH	16
1.6. VIẾT ẢNH	18
1.7. CÁC LỚP DỮ LIỆU: PHƯƠNG PHÁP MÃ HÓA CƯỜNG ĐỘ	20
1.8. CÁC LOẠI ẢNH	23
1.8.1. Các loại ảnh cường độ	23
1.8.2. Các loại ảnh nhị phân	23
1.8.3. Các loại ảnh RGB	24
1.9. CHUYỂN ĐỔI GIỮA CÁC LỚP DỮ LIỆU VÀ CÁC LOẠI ẢNH	25
1.9.1. Chuyển đổi giữa các lớp dữ liệu	25
1.9.2. Chuyển đổi giữa các lớp ảnh và các loại ảnh	26
1.9.3. Chuyển đổi ảnh giữa các lớp lưu giữ	28
1.10. ĐÁNH DẤU CHỈ SỐ MẢNG DỮ LIỆU NHIỀU CHIỀU	29
1.10.1. Đánh dấu mảng dữ liệu	29
1.10.2. Đánh dấu tuyến tính với các mảng nhiều chiều	30
1.10.3. Đánh dấu chỉ số mảng dùng hàm logicals	30
1.11. MỘT SỐ MẢNG CHUẨN QUAN TRỌNG	32
1.12. CÁC PHÉP TOÁN CƠ SỞ TRONG XỬ LÝ ẢNH SỐ HỌC	33

CHƯƠNG 2: BIỂU DIỄN ẢNH THEO QUAN ĐIỂM THỐNG KÊ	
2.1.	TÍNH CẦN THIẾT MÔ TẢ THỐNG KÊ CÁC ẢNH
2.2.	CÁC KHÁI NIỆM CƠ SỞ CỦA BIẾN SỐ NGẪU NHIÊN RỜI RẠC
2.2.1.	Các tín hiệu ngẫu nhiên một chiều (1D)
2.2.2.	Các tín hiệu ngẫu nhiên rời rạc hai chiều (2D)
2.2.3.	Hàm phân bố mật độ xác suất của một ảnh
2.2.4.	Các hàm phân bố mật độ xác suất thông dụng
2.3.	KHÁI NIỆM HOÀNH ĐỒ CỦA MỘT ẢNH
2.3.1.	Cân bằng hoành đồ của một ảnh
2.3.2.	Cân bằng hoành đồ thích nghi có độ tương phản hạn chế
2.4.	PHÉP BIẾN ĐỔI KARHUNEN-LOEVRE
2.5.	XÁC ĐỊNH PHỔ CỦA QUÁ TRÌNH NGẪU NHIÊN
2.5.1.	Các phương pháp xác định phổ của tín hiệu thống kê
2.5.2.	Giản đồ tuần hoàn
2.5.3.	Xác định phổ của tín hiệu ngẫu nhiên nhị phân
2.5.4.	Giản đồ tuần hoàn cải tiến
2.5.5.	Phương pháp Burg
2.5.6.	Thuật toán MUSIC
2.6.	PHÂN TÍCH THỜI GIAN-TẦN SỐ
2.7.	BIẾN ĐỔI FOURIER NGẮN HẠN: SPECTOGRAM
CHƯƠNG 3: CÁC PHÉP BIẾN ĐỔI HAI CHIỀU	
3.1.	BIẾN ĐỔI FOURIER RỜI RẠC HAI CHIỀU (DFT-2D)
3.2.	NHÂN CHẬP VÒNG HAI CHIỀU DÙNG DFT-2D
3.3.	BIẾN ĐỔI COSINE RỜI RẠC HAI CHIỀU
3.4.	BIẾN ĐỔI ẢNH THÀNH DẠNG CHÉO: KHAI TRIỂN GIÁ TRỊ KỶ DỊ (SVD)
3.5.	LỌC HAI SỐ CHIỀU (2D) TUYẾN TÍNH
3.6.	ĐÁP ỨNG TẦN SỐ CỦA BỘ LỌC SỐ 2D
3.7.	LỌC TRÊN LĨNH VỰC TẦN SỐ
3.8.	LỌC KHÔNG GIAN TUYẾN TÍNH
3.9.	LỌC TẠP NHIỀU NHỜ LỌC THÔNG THẤP DÙNG DFT-2D
3.10.	LỌC THÔNG THẤP DÙNG CÁC BỘ LỌC ĐẠO HÀM
3.10.1.	Bộ lọc đạo hàm Prewitt

3.10.2.	Bộ lọc đạo hàm Sobel	95
3.10.3.	Các bộ lọc không gian tuyến tính đặc biệt	97
3.10.4.	Các bộ lọc đạo hàm Gaussian 2D	101
3.11.	THIẾT KẾ CÁC BỘ LỌC KHÔNG GIAN TUYẾN TÍNH 2D	106
3.11.1.	Thiết kế bằng sự lấy mẫu tần số	106
3.11.2.	Thiết kế các bộ lọc FIR 2D dùng phép biến đổi tần số	107
3.11.3.	Thiết kế các bộ lọc số dùng hàm cửa sổ 2D	108
3.12.	CÁC PHÉP BIẾN ĐỔI KHÔNG GIAN	110
3.13.	BIẾN ĐỔI RADON	114
3.13.1.	Biến đổi Radon thuận	114
3.13.2.	Biến đổi Radon nghịch đảo	115
3.13.3.	Biến đổi ảnh thành dãy dữ liệu chùm tia hình quạt (fanbeam)	118
3.14.	TÁCH LỚP TỪ MÀNG DỮ LIỆU CỘNG HƯỞNG TỬ 3D	121
3.14.1.	Tách lớp thẳng đứng	122
3.14.2.	Tách lớp nhìn từ trên đỉnh đầu xuống	123
CHƯƠNG 4: XỬ LÝ ẢNH DÙNG BIẾN ĐỔI SÓNG CON		
4.1.	ĐỊNH NGHĨA	125
4.2.	CÁC SÓNG CON CƠ SỞ	126
4.2.1.	Sóng con Haar và Walch	126
4.2.2.	Biến đổi Walch	129
4.2.3.	Biến đổi Walch-Hadamard	130
4.2.4.	Sóng con Morlet	130
4.2.5.	Các sóng con Daubechies	131
4.3.	PHÂN TÍCH ĐA PHẦN GIẢI VÀ DÀN LỌC	133
4.4.	KHAI TRIỂN CÁC SÓNG CON 1D	137
4.5.	CÁC SÓNG CON LƯỠNG TRỰC GIAO	140
4.6.	PHÂN TÍCH ĐA PHẦN GIẢI CÁC SÓNG CON 2D	143
4.7.	TẠO SÓNG CON VÀ HÀM CHIA THANG 2D TỪ SÓNG CON 1D	154
4.8.	PHÂN TÍCH VÀ TỔNG HỢP CÁC BÓ SÓNG CON	155
4.8.1.	Định nghĩa các bó sóng con	155
4.8.2.	Xây dựng các bó sóng con 1D	155
4.9.	KHAI TRIỂN CÁC BÓ SÓNG CON 2D	158